

PÄÄTÖS

Nro 126/2016/2

Dnro ESAVI/11725/2014

Annettu julkipanon jälkeen
17.6.2016

ASIA Jyrääkosken säännöstelypadon korvaaminen Karhulanjärven luusuaan rakennettavalla pohjapadolla, Kouvola

HAKIJA Kepsu-, Haukka- ynnä muiden järvien järjestely-yhteisö

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Kepsu-, Haukka- ynnä muiden järvien järjestely-yhteisö on 18.12.2014 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa nykyisen säännöstelypadon aukkojen avaamiseen ja säännöstelypadon korvaamiseen sen yläpuolelle Karhulanjärven luusuaan rakennettavalla luonnonmukaisella pohjapadolla, Tirvan-, Kepsu-, Haukka-, Rapo- ynnä muiden järvien säännöstelyn lopettamiseen sekä vedenkorkeuden ja virtaaman säännöstelemiseen töiden aikana Valkealassa Kouvolan kaupungissa.

Hakija on pyytänyt pysyvää käyttöoikeutta pohjapatorakenteiden alle jääviin alueisiin kiinteistöistä Valkealan osakaskunta (286-449-876-6), Saarento-Jokelan osakaskunta (286-876-7-1), Kotikumpu (286-449-2-1015), Jyrääkoski (286-449-2-1052) ja Korpela (286-430-3-125). Lisäksi hakija on hakenut kulkuoikeutta pohjapadon rakentamista, huoltoa ja korjausta varten kiinteistöjen Korpela (286-430-3-125) ja Jyrääkoski (286-449-2-1052) sekä Saarento-Jokelan osakaskunta (286-876-7-1) kautta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Luvat ja päätökset

Jyrääkosken myllypato on rakennettu Viipurin läänin kuvernöörin vuonna 1909 myönnetyn luvan perusteella.

Viipurin läänin maaherra oikeutti 26.10.1933 antamallaan päätöksellä nro 4227 Tirvan-, Kepsu-, Haukka-, Rapo-, Alus-, Ten- ja Karhulan- eli Jyräsjärven sekä Harvian- ja Kaipionlammen laskemishankkeen osakkaat toimeenpanemaan hakemuksen mukaisen järvenlaskun päätöksessä annettuja ehtoja noudattaen. Päätöksen lupaehto 2) kuului seuraavasti:

”Jyräskoskeen rakennettava pato, lukuun ottamatta vesilaitokseen johtavaa kanavaa, jonka kunnossapito kuuluu vesilaitoksen omistajalle, on pidettävä järvenlaskuyhtiön kustannuksella tarkoitustaan vastaavassa kunnossa. Veden juoksu padon sivu on neulapadon ja vesilaitoksen kanavassa olevien sivuluukkujen avulla järjestettävä niin, ettei luonnollinen matalanveden korkeus Jyräsjärvestä laske korkeutta 61,79 alemmaksi verrattuna kosken vasemmalla rannalla olevan kiintopisteen korkeuteen 62,99.”

Korkein hallinto-oikeus pysytti 12.10.1934 antamallaan päätöksellä Viipurin läänin maaherran päätöksen.

Itä-Suomen vesioikeus myönsi 16.5.1985 antamallaan päätöksellä nro 41/Va II/85 Kepsu-, Haukka- ym. järvien laskuyhtiölle luvan Jyrääkosken (Jyräskosken) padon kunnostamiseen. Kunnostaminen oli tarpeen padon yläpuolella olevan vesistön vedenkorkeuksien pitämiseksi sellaisina kuin Viipurin läänin maaherran päätöksessä 26.10.1933 oli edellytetty.

Kunnostamisen jälkeen patoon jäivät seuraavat aukot:

- Voimalaitosaukko, jonka leveys on 5,55 m ja pohja korkeudella noin $N_{60} +60,20$ m.
- Kaksi tulva-aukkoa, joiden molempien leveys siltapilarien kohdalla on 4,60 m ja kynnys korkeudella $N_{60} +60,00$ m.
- Settiaukko, jonka leveys on 1,80 m ja kynnys korkeudella $N_{60} +60,00$ m. Muilta osin vasemmanpuoleinen 5,8 m leveä reuna-aukko suljetaan korkeuteen $N_{60} +61,85$ m betoniseinällä.

Padon huoltosillan kansirakenteen alareuna on korkeudella $N_{60} +64,00$ m.

Lisäksi vesioikeus muutti Viipurin läänin maaherran päätöksen lupaehdon 2) kuulumaan seuraavasti:

”Jyräskoskeen rakennettava pato, lukuun ottamatta vesilaitokseen johtavaa kanavaa, jonka kunnossapito kuuluu vesilaitoksen omistajalle, on pidettävä laskuyhtiön kustannuksella tarkoitustaan vastaavassa kunnossa. Patoluukkuja säätämällä on veden juoksumäärä padolla järjestettävä niin, ettei vedenkorkeus Jyräsjärvestä laske korkeutta $N_{60} +61,65$ m alemmaksi. Jos

vedenkorkeus uhkaa nousta Haukkajärnessä yli korkeuden $N_{60} +62,40$ m, on padon kaikki luukut pidettävä avattuina. Juoksutus Jyrääkosken padosta on aina oltava vähintään $3 \text{ m}^3/\text{s}$, paitsi jos alaraja $N_{60} +61,65$ m uhkaa alittua, juoksutetaan sen verran kuin mainittua alarajaa alittamatta on mahdollista.

Padolle on nimettävä hoitaja, jonka nimi on ilmoitettava Kymen vesipiirin vesitoimistolle.”

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Haukkajärven, Tarhajärven, Kepsunjärven ja Mankinvirran ranta-alueilla on voimassa vuonna 2011 hyväksytty ja myöhemmin muutettu Etelä-Valkealan rantayleiskaava. Hankealue on merkitty kaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueen ympäristössä on erillispientalojen aluetta (A), maatilojen talouskeskusten aluetta (AM) ja maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ympäristöarvoja ja/tai ulkoilun ohjaamistarvetta.

Jyrääkosken padon padotusalueella ei ole asemakaavoitettuja ranta-alueita, mutta niitä on Haukka- ja Rapojärvien rannoilla.

Hankealue kuuluu koskiensuojelulain piiriin. Alueella ei ole luonnonsuojellisesti arvokkaita kohteita eikä luonnonmuistomerkkejä eikä siellä ole havaittu harvinaisia tai uhanalaisia eläin- tai kasvilajeja.

Rapojärven pohjoispuolella oleva Korkiakankaan ja Haukkajärven eteläpuolella oleva Utin pohjavesialue on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue.

HANKKEEN SIJAINNIN TILANNE JA SEN YMPÄRISTÖ

Jyrääkosken säännöstelypato sijaitsee Kouvolan kaupungin keskustasta noin 7 km koilliseen Kymijokeen laskevan Valkealan reitin alaosalla. Jyrääkoskelta Valkealan reitti laskee 1,7 km Jyräänjokena Käyrälampeen ja edelleen Käyräjokena 3,3 km:n päässä Lappalanjärveen, josta se laskee 3 km pitkän Harjunjoen kautta Kymijokeen. Pohjapato rakennetaan nykyisestä padostaylävirran puolelle noin 70 m:n etäisyydelle.

Tirvan-, Kepsu-, Haukka-, Rapo- ynnä muiden järvien rannalla on yli 500 kesämökkiä ja vakituista asuntoa.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen taustaa

Jyrääkosken myllypato rakennettiin vuonna 1909 Viipurin läänin kuvernöörin luvalla. Järvenlaskuun ja Jyrääkosken säännöstelypadon rakentamiseen saatiin vuonna 1933 Viipurin läänin maaherran päätöksellä lupa ja tuolloin perustettu Tirvan-, Kepsu-, Haukka-, Rapo- ynnä muiden järvien

laskuyhtiö velvoitettiin huolehtimaan muun muassa Jyrääkosken padon kunnossapidosta. Järvien laskun tarkoituksena oli peltomaan lisäys ja tulvahuippujen hillitseminen. Pato peruskorjattiin vuosina 1985–1987. Padon hoito ja kunnossapito jäi Itä-Suomen vesioikeuden 16.5.1985 antamassa päätöksessä nro 41/Va II/85 edelleen laskuyhtiölle.

Jyrään mylly tuhoutui tulipalossa vuonna 1968 ja vesivoimaa koskeva vuokrasopimus päättyi vuonna 1975. Uitto loppui vuonna 1964 ja uitto-sääntö kumottiin vuonna 1983.

Valkealan reitillä on tehty kalataloudellisia kunnostuksia vuosina 1996–1997. Reitillä on ollut viisi kalannousun estävää patoa. Niistä alimpana ollut Jokelan Myllykosken säännöstelypato korvattiin pohjapadolla vuonna 1999, minkä jälkeen Jyrääkosken säännöstelypato on reitin merkittävin kalannousueste. Kalannousu on ilmeisesti ajoittain mahdollista tulva-aikana padon ylivirtauskynnysten kautta, kun alavesi on korkealla. Kalatalousviranomaisen on useasti esittänyt, että nykyinen pato tulisi korvata pohjapadolla, joka mahdollistaisi vaelluskalojen, ennen kaikkea taimenen vapaan kulun.

Vesistön säännöstelyn aiheuttama vedenpinnan korkeuden vaihtelu on koettu Valkealan reitin alaosalla merkittävimmäksi kalataloudelliseksi ongelmaksi. Jyrääkosken padolla säädellään yläpuolisten järvien veden pinnan korkeutta. Pato on sähköistetty, mutta sen säätö tapahtuu manuaalisesti, minkä vuoksi alapuoliset veden korkeudet vaihtelevat huomattavasti. Vedenpinta voi alapuolella pudota vuorokaudessa lähes metrin. Suurimmat ongelmat aiheutuvat talven alivirtaamajaksolla, kun taimenen mädistä huomattava osa jää kuiville. Myös taimenen pienpoikasille aiheutuu merkittäviä ongelmia. Vähävetisimpinä talvina mahdollisesti koko mätituo-tanto menetetään.

Padon käytössä on ollut ongelmia ja säännöstelyrajoissa on tapahtunut säännöllisiä lupaehtojen vastaisia vedenpinnan ylityksiä tai alituksia. Varsinkin Jyrääkosken alapuoliset asukkaat ovat valittaneet Käyräjoen virtaaman äkillisistä muutoksista. Säännöstelypato vaatii toistuvia määräaika- kaisia korjaus- ja huoltotoimia sekä yhden henkilön kokoaikaista päivystystä ja säännöllistä patoluukkujen manuaalista säätöä. Alapuoliset vedenkorkeuden vaihtelut voivat tämän vuoksi olla nopeita ja huomattavia. Pohjapato tulee olemaan käytännössä huoltovapaa ja päivystyksestä voidaan luopua.

Jyrääkosken säännöstelypadon korvaamisesta pohjapadolla laadittiin vuonna 2002 alustava selvitys, jota jatkettiin vuonna 2012.

Hankkeen tarkoitus

Jyrääkosken pohjapatohankkeen tavoitteena on elvyttää järvitaimenkan- toja ja poistaa vaelluskalojen nousuesteitä merkittävimmitä lisääntymis- alueilta.

Nykyisen säännöstelypadon aukot avataan ja pato korvataan sen yläpuo- lulle rakennettavalla luonnonmukaisella pohjapadolla. Pohjapato on mitoi-

tettu siten, ettei järvien keskivedenkorkeus muutu nykyisestä, eivätkä ylivedenkorkeudet nouse. Pato jää edelleen siltakäyttöön.

Vesistötiedot

Hydrologia Jyrääkosken säännöstelypadon valuma-alueen pinta-ala patopaikalla on 1 212 km² ja järvisyys 14,8 %. Padotusalueen järvien pinta-ala on yhteensä noin 18 km². Järvistä suurimmat ovat Rapojärvi, Haukkajärvi, Tarhajärvi ja Tirvanjärvi.

Haukkajärveltä on vedenkorkeushavaintoja vuodesta 1910 lähtien ja yhteensä havaintoja vuodesta 1954 lähtien. Asteikko vaihtui vuoden 1961 alussa. Vedenkorkeuden vaihtelu on ollut huomattavan suurta 1990-luvulle asti ja suurimmat tulvakerkeudet ovat olleet 1960- ja 1970-luvuilla paljon nykyistä korkeammalla.

Jyrääkosken alivedenkorkeutta on seurattu vuodesta 1963 lähtien. Säännöstelypadon aukkojen kynnyshkorkeus on N₆₀ +60,00 m, joten alivesi nousee tulvilla kynnyksen yläpuolelle, mutta se ei vaikuta purkautumiseen.

Suuremmilla virtaamilla Jyrääkosken säännöstelypadon yläaltaan järvi-ryhmän jokiosilla ja salmissa tapahtuu virtaushäviöitä, joista ei ole havaittua tietoa. Tämän vuoksi purkautumiskäyrät laadittiin säännöstelypadolle, tulevalle pohjapadolle ja Haukkajärvelle sekä mitattiin 12.12.2012 vedenkorkeudet Jyrääkosken padolla, suunnitellulla pohjapatopaikalla, Koskelankosken ala- ja yläpäästä ja Haukkajärvestä. Virtaama oli 16 m³/s eli noin puolitoistakertainen keskivirtaamaan verrattuna. Mittaustulokset olivat seuraavat (N₆₀):

- Jyrääkosken padon ylävesi	+61,63 m
- Jyrääkosken niska Karhulanjärven luusua	+61,70 m
- Koskelankosken alapää	
- Karhulanjärvi	+61,70 m
- Koskelankosken niska, Haukkajärvi	+61,82 m
- Haukkajärvi (Palssinsalmi)	+61,86 m
- Haukkajärvi (internet, vesistöennusteet)	+61,88 m

Vuoden 2013 kevättulvien aikaan vedenkorkeudet ovat olleet seuraavat:

pvm	paikka	N ₆₀ +m	Haukkajärven asteikko +m	Q m ³ /s
30.4.2013	Jyrääkoski (padon asteikko)	61,81		29
	Karhulanjärvi	61,87		
	Haukkajärvi	62,18	62,17	
3.5.2013	Jyrääkoski (patoluukku)	61,62		30
	Jyrääkoski (padon asteikko)	61,66		
	Karhulanjärvi	61,78		
	Haukkajärvi	62,08	62,13	
16.5.2013	Jyrääkoski (patoluukku)	61,68		17
	Jyrääkoski (padon asteikko)	61,72		
	Karhulanjärvi	61,74		
	Haukkajärvi	61,90	61,94	

Mittausten mukaan häviöt Karhulanjärven ja Haukkajärven välillä virtaamilla 16–17 m³/s ovat noin 0,16 m ja virtaamilla 29–30 m³/s noin 0,29–0,30 m. Häviö kasvaa tulva-aikana noin 0,01 m/lisä-m³/s. Padotus pienenee tulva-aikana veden ollessa padolla korkealla. Vedenkorkeus oli 28.12.2011 padolla N₆₀ +62,05 m ja virtaama noin 40 m³/s. Ero Haukkajärven asteikon lukseen oli 0,33 m.

Patopaikan maastomittausten aikana 27.9.2013 virtaama oli 2,44 m³/s eikä mittauksissa havaittu padotusta patopaikan ja Haukkajärven välillä.

Säännöstelypadon ja suunnitellun pohjapatopaikan välillä syntyy häviöitä 0–0,15 m riippuen virtaamasta ja säännöstelypadon vedenkorkeudesta.

Haukkajärven havaitut vedenkorkeuden tunnusluvut jaksolla 1993–2013 ovat seuraavat (N₆₀):

- HW +62,41 m (1995)
- MHW +62,09 m
- MW +61,82 m
- MNW +61,66 m
- NW +61,56 m (1996)

Padon ollessa käsikäyttöinen HW ylitti 1960- ja 1970-luvuilla neljänä vuonna tason N₆₀ +62,40 m.

Jyrääkosken padon virtaamia on havaittu vuodesta 1963 lukien. Jyrääkosken virtaamat jaksolta 1993–2011 (vertailuna jakson 1963–2011 virtaamat) ovat olleet seuraavat:

- HQ 45 m³/s (1995)
48 m³/s (1966)
- MHQ 29 m³/s
- MQ 10,65 m³/s (1993–2011)
11,2 m³/s (1963–2011)
- MNQ 2,7 m³/s
- NQ 0,44 m³/s (2006)

Luonnontilainen keskialivirtaama on noin 4,8 m³/s ja MHQ 27 m³/s. Arvioitu HQ_{1/20} on 43 m³/s ja HQ_{1/100} 51 m³/s.

Veden laatu

Vuosina 1966–2013 tehdyn vedenlaadun havainnoinnin perusteella Jyrääkosken kokonaisfosfori on vaihdellut viimeisen 20 vuoden ajalla välillä 6–20 µg/l eli karun (<15 µg/l) ja lievästi rehevän (15–25 µg/l) raja-alueella. Väiriluku on vaihdellut välillä 20–100 mg Pt/l ja kokonaistyyppi pääosin välillä 300–1 000 µg/l. Typen osalta pääosa havainnoista edustaa lievästi rehevää vesistöä, mutta osa kuuluu luokkaan rehevä. Veden laatu on ollut raakavedeksi riittävän hyvä.

Pohjan laatu

Pohjapatopaikan pohja on tiivistä kivistä moreenia/kivikkoa.

Kalasto ja kalatalous

Käyräjoen kosket kunnostettiin vuonna 1996 ja kalannousun estänyt Jokelan säännöstelypato korvattiin pohjapadolla vuonna 1999. Koskien rakennetta ja poikastuotantoalueiden laatua voidaan paikallisesti parantaa täydentävillä kunnostuksilla.

Vuoden 2000 suunnitelmasta Jyräänkosken ohittavan kalatien rakentamiseksi luovuttiin, koska sillä ei ole vaikutusta vedenkorkeuden vaihteluun ja sen aiheuttamiin kalataloudellisiin ongelmiin. Kalatie ei mahdollista virkistyskalastusta.

Kuivalan tekopohjavesilaitoksen vedenottolupapäätöksen mukaisesti Kymenlaakson Vesi Oy:llä on velvollisuus tarkkailla veden ottamisen vaikutuksia vesistön kalakantoihin ja kalastukseen. Vuoden 2012 Valkealan reitin alaosan kalataloudellisessa tarkkailussa tavattiin ahventa, seipiä, kivisimppua, särkeä, madetta ja salakkaa. Ahventa ja kivisimppua tavattiin kaikilta viideltä koealalta. Jyräänkosken alapuolisessa Jokelankoskessa (Myllynkoski) tavattiin kuutta eri kalalajia. Yleisin kalalaji oli seipi (noin 24 kpl/100m² ja 284 g/100m²). Taimenia ei tavattu vuosina 2010–2012. Vuonna 2009 taimenia tavattiin yhteensä kahdeksan kappaletta, joista viisi oli 0+ -ikäluokkaa ja loput kolme vanhempia ikäluokkia. Vuonna 2011 yleisin laji oli kivisimppu.

Vuoden 2012 verkkokoekalastuksissa Haukkajärvessä tavattiin ahventa, kiiskeä, kuhaa, kuoretta, lahnaa, salakkaa ja särkeä. Yleisin kalalaji oli ahven ja seuraavaksi yleisimmät lajit olivat särki, salakka ja kiiski/kuha. Yksikkösaalis molemmat syvyysvyöhykkeet huomioiden oli 40,4 kpl/verkkovuorokausi ja 861,2 g/verkkovuorokausi. Vuoden 2009 koekalastuksissa yksikkösaalis oli 30,5 kpl/verkkovuorokausi ja 835,7 g/verkkovuorokausi.

Saaliskirjanpidon mukaan Valkealan reitin alaosalta saatiin vuonna 2012 yhteensä 25 kalaa. Saalis koostui edellisvuosien tavoin pääosin taimenista ja hauista. Perhokalastuksen ohella Valkealan reitillä kalastetaan aktiivisesti myös muilla pyyntivälineillä, joten vapaa-ajan kalastajien kokonaisaalis on selvästi suurempi.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Kymenlaakson Vesi Oy ottaa Haukkajärvestä vettä Kuivalan tekopohjavesilaitoksen tarpeisiin Itä-Suomen vesioikeuden 3.7.1987 antaman päätöksen nro 55/Va II/87 mukaisesti. Lupa vedenottoon on 0,39 m³/s vuosikeskiarvona ja 0,5 m²/s kuukausikeskiarvona.

Järvien rannoilla on yli 500 kesämökkiä ja vakituista asuntoa. Järvien virkistyskäyttömuotoja ovat kalastus, uinti ja veneily.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Jyräänkosken säännöstelypadossa on kaksi luukuilla suljettavaa aukkoa ja yksi seteillä suljettu aukko. Aukkojen kynnyshöheus on $N_{60} +60,0$ m. Luukkuaukkojen yhteisleveys 11 m ja settiaukon leveys on 1,8 m. Vanhan myllykanavan reunan korkeus on noin $N_{60} +61,6$ m ja pituus noin 27 m.

Säännöstelypadon luukut poistetaan tai lukitaan auki-asentoon sekä poistetaan settiaukon setit. Settiaukon rannanpuoleinen betoniseinä poistetaan, jolloin settiaukon leveydeksi tulee 4,8 m. Luukkujen poiston jälkeen aukkojen alavirran puolta tarvittaessa kivetään kalankulun helpottamiseksi siten, ettei kiveys heikennä aukkojen purkautumista.

Jyräänkosken pohjapadon mitoituksessa on tavoitteena, ettei keskiveden korkeus muutu eikä yliveden korkeus nouse. Pohjapato rakennetaan nykyisen padon ylävirran puolelle noin 70 m:n päähän. Uomaa levennetään pohjapadon kohdalla etelärantaan päin, jotta padon harjaan saadaan riittävä pituus. Uoma ruopataan vähintään tasoon $N_{60} +60,5$ m, jolloin vesisyvyys on aina yli metrin.

Pohjapadon pituus on 80 m ja leveys kolme metriä. Padon harja on tasolla $N_{60} +61,55$ m ja harjalla on kaksi 0,25 m:n syvyistä alivirtaama-aukkoa (pohja $N_{60} +61,30$ m). Itäisemmän aukon leveys on yksi metri ja läntisemmän aukon leveys 0,8 m. Rantaluiskat nousevat harjan päistä kaltevuudessa 1:3 tasolle $N_{60} +62,20$ m ja siitä eteenpäin loivasti nykyiseen maanpintaan.

Pohjapato ja alavirranpuoleinen luiska kivetään kalankulun mahdollistavaksi. Järven puoleisen luiskan yläkaltevuus on 1:3 tai loivempi. Alavirran puoleisen luiskan kaltevuus muuttuu länsirannalta kaltevuudesta 1:14 itärannalle kaltevuuteen 1:25. Pohjapadon alaluiskassa alivirtaama-aukkojen kohdilla kalannousu-urat kivetään hydraulisesti karkeaksi ja allastetaan siten, että kalannousu on mahdollista.

Pohjapatoon asennetaan puuponttitiivisteseinä. Tiivisteseinä estää vedenpinnan laskun haitallisen alas ja mahdollistaa harjan korkeuden yksiselitteisen mitattavuuden. Seinän yläreuna vahvistetaan kulma- tai U-teräksellä. Uuden tiivisteseinän harjan muoto (korot ja mitat) ovat samat kuin padon teoreettinen muoto.

Pohjapadon verhous rakennetaan lajittumattomasta luonnonkivestä, jonka laskennallinen tarvittava koko on noin $d_{65} > 0,25$ m. Isot runkokivet istutetaan ensin paikoilleen soraan. Sen jälkeen rakennetaan muu verhous pelkästä kiviaineksesta, jossa ei ole maata mukana, kaivinkoneen kauhalla painamalla ja tamppaamalla tiiviiksi kerrokseksi. Tämän jälkeen verhouksen raot täytetään ohuella kerroksella soraa tai soramoreenia, joka huuhdotaan veden avulla kivien väliin niin kauan, kunnes raot ovat täyttyneet. Padon verhouksesta tehdään tiivis. Uuden verhouksen reuna-alueilla soran/soramoreenin sekaan voidaan sekoittaa humusmaata, jolloin reuna-alueen kasvillisuus palautuu nopeammin.

Pohjapato rakennetaan kuivatyönä kahdessa vaiheessa työpatojen suojassa loppukesällä/syksyllä. Työnaikainen ohjuuksutus on jatkuvaa ja vähintään 1 m³/s tai vähintään tulovirtaaman suuruinen tulovirtaaman ollessa sitä pienempi. Töiden arvioitu kesto aika on noin kolme kuukautta.

Pohjapatoalueelta kaivettavat perusmaan massat ja työpadon massat läjitetään padon koillispuolella olevalle läjitysalueelle. Läjitettävät massat muotoillaan mahdollisimman hyvin nykyisiin maastonmuotoihin sopivaksi. Ruoppaus- ja kaivumassojen määrä on 2 500 m³.

Kulkuyhteys padolle rakennetaan joen itäpuolelta Jyrääntieltä. Säännöstelypadon päällä on yleinen tie.

Kiinteistötiedot

Pohjapato liittyy kiinteistöjen Kotikumpu (286-449-2-1015), Jyrääkoski (286-449-2-1052) ja Korpela (286-430-3-125) rantoihin. Vesialueet kuuluvat Valkealan osakaskunnalle (286-449-876-6) ja Saarento-Jokelan osakaskunnalle (286-876-7-1). Pohjapadon tarkka sijainti sovitaan maastossa ja esitettyyn sijaintiin voidaan tehdä vähäisiä muutoksia.

Sopimukset hankkeen edellyttämistä käyttöoikeuksista ja kulkuoikeuksista

Hakija on tehnyt sopimuksen kiinteistöjen Kotikumpu (286-449-2-1015), Korpela (286-430-3-125) ja Jyrääkoski (286-449-2-1052) omistajien kanssa pysyvästä käyttöoikeudesta patorakenteiden ja veden alle jääviin alueisiin ja käyttöoikeudesta maksettavista korvauksista. Hakija on tehnyt myös Valkealan osakaskunnan kanssa kiinteistön Valkealan osakaskunta (286-449-876-6) ja Saarento-Jokelan yhteisen kalaveden osakaskunnan kanssa kiinteistön Saarento-Jokelan osakaskunta (286-876-7-1) vesialueella sopimuksen pysyvästä käyttöoikeudesta patorakenteiden ja veden alle jääviin alueisiin korvauksetta. Sovittujen käyttöoikeusalueiden pinta-ala on yhteensä 5 337 m².

Lisäksi hakija on tehnyt sopimuksen kiinteistöjen Korpela (286-430-3-125) ja Jyrääkoski (286-449-2-1052) omistajan kanssa pysyvästä käyttöoikeudesta pohjapadolle johtavan tien alle jäävästä alueesta ja käyttöoikeudesta maksettavasta korvauksesta.

Hankkeen vaikutukset

Suunnitellut vesitaselaskelmien mukaiset ja havaitun mukaiset vedenkorkeudet (N₆₀ +m) Haukkajärvessä ovat vuosina 1993–2013 olleet seuraavat:

	Suunniteltu (N ₆₀ +m)	Havaittu (N ₆₀ +m)	Erotus (suunnitellun luvan mukainen) m
HW	+62,41	+62,41	-0,00
MHW	+62,16	+62,09	+0,07
MW	+61,826	+61,824	+0,002
MNW	+61,64	+61,66	-0,02
NW	+61,53	+61,56	-0,03

Karhulanjärven tulevaa keskivirtaamaa vastaava vedenkorkeus on $N_{60} +61,75$ m, alivedenkorkeus $N_{60} +61,53$ m ja ylivedenkorkeus $N_{60} +62,03$ m. Koskelankosken padottava vaikutus säilyy entisellään, koska Karhulanjärven ja Haukkajärven välistä Koskelankoskea ei perata. Myös Karhulanjärven vedenkorkeus säilyy entisellään, koska keskiuurilla ja suurilla virtaamilla Haukkajärven vedenkorkeus säilyy entisellään. Pienillä virtaamilla Haukkajärven vedenkorkeus laskee hieman (0,02–0,03 m) samoin kuin Karhulanjärven, koska järvet ovat tällöin samassa tasossa.

Hankkeesta ei aiheudu merkittäviä virtaamamuutoksia. Alivirtaama pienee havaitusta virtaamasta 0,44 m³/s virtaamaan 0,29 m³/s. Virtaaman pysyvyydestä tarkastelussa 21 vuoden laskentajaksolla 1.1.1993–18.10.2013 havaittu alivirtaama alittui simuloinnissa vain 14 vuorokautena.

Patoalueelle muodostuu uutta vesialuetta 1 345 m³.

Töiden aikaista vähäistä veden samentumista esiintyy työalueen läheisyydessä, mistä ei ennalta arvioiden aiheudu merkittävää haittaa tai vahinkoa.

Hankkeen hyödyt ja menetykset

Hyödyt

Hanke lisää smolttien poikastuotantoaluetta noin 1 500 m². Jyräänkosken pohjapadon johdosta smolttien pienin tuotantomäärä vuodessa on 75 kappaletta, keskimäärin hieman alle 260 kappaletta ja suurimmillaan 450 kappaletta. Vuotuisesti pienimmäksi tuotoksi arvioidaan noin x euroa, keskimääräiseksi tuotoksi x euroa ja suurimmaksi tuotoksi x euroa.

Jyräänjoen erityiskalastusalueelta arvioidaan myytävän vuodessa 150 lupaa, joista noin kolmasosa on vuorokausilupia. Mikäli Saarento-Jokelan erityiskalastusalueen vuorokausilupamyynti nousee 40–70 %, myytävien lupien määräksi olisi 20–35 kappaletta vuodessa, jolloin lupamyynnin kasvun arvo olisi x–x euroa vuodessa. Kalastusmatkailijan kuluttamaksi arvioitu x euroa merkitsisi x–x euron vuotuista tuottoa.

Pääosa hankkeen rahallisesta hyödystä muodostuu rantakiinteistöjen kalastuksen virkistyskäyttöarvon noususta. Kalastuksen painoarvo virkistyskäytössä eri vesistöissä vaihtelee välillä 11–22 % koko virkistyskäytön painoarvosta. Hankkeen vaikutusalueen rantakiinteistöjen arvon arvioidaan kasvavan taimenen lisääntymisolosuhteiden ja nousuesteen poistumisen johdosta 3–5 % kiinteistön virkistyskäyttöarvosta.

Virkistyskäytön parantumisesta saatava hyöty lasketaan kiinteistöjen arvon noususta. Vuoden 2013 alkuvuoden kiinteistöjen kauppahintatilaston mukaan Kymenlaakson yleis- ja ranta-asemakaava-alueen rakentamattoman rantatontin (23 kpl) keskipinta-ala on 8 832 m² ja keskihinta x euroa (x euroa/m²). Rakennetun rantatontin (35 kpl) keskipinta-ala oli 4 130 m² ja keskihinta x euroa (x euroa/m²). Vesistöä johtuvan arvon osuus on yleensä 70–80 % tontin hinnasta. Rakentamattoman rantatontin virkistysarvo Kymenlaaksossa on x euroa (X x X euroa) ja rakennetun x euroa (X x X euroa). Mikäli arvonnousuksi arvioidaan 3–5 % kaikkien kiinteistöjen osalta,

rakentamattomaa rantakiinteistöä kohti arvonnousu on x–x euroa ja rakennettua rantakiinteistöä kohti x–x euroa. Pohjapadon yläpuolella vaikutusalueen järvien rannoilla on laskettu olevan yli 500 sellaista kiinteistöä. Mikäli kiinteistökohtainen hyöty arvioitaisiin rakentamattoman tontin arvonnousun mukaan, rantakiinteistöjen arvonnousu on yhteensä vähintään x euroa (X x X euroa).

Menetykset

Jyräänkoskella syntyy laskennallista vahinkoa pohjapadon rakenteiden alle pysyvästi jääville alueille. Pohjapatoalue on rajattu vesialueeksi ja metsämaaksi peruskartan perusteella. Pysyvästi pohjapadon alle jäävät alueet on mitattu kunkin kiinteistön kohdalta ja niiden osalta vahinko lasketaan vesilain mukaisesti 1,5-kertaisena. Vahinkolaskelmissa on käytetty metsän ja vesialueen osalta yksikköhintana x euroa/ha.

Pysyvästi pohjapadon alle jäävää metsää ja vesialuetta on 5 337 m², joka jakaantuu kiinteistöittäin seuraavasti:

Kiinteistötunnus	Pinta-ala m ²	Laskennallinen vahinko 1,5-kertaisena (euroa)
------------------	-----------------------------	--

Taulukon tiedot on poistettu tämän päätöksen www-versiosta tietosuojan vuoksi

Laskennalliset haitat ja vahingot ovat yhteensä x euroa.

Yhteisiä vesialueita hallinnoiville osakaskunnille ei esitetä maksettavaksi korvausta, koska kalatalousyödyn saajina ne eivät sopimuksissa ole vaatineet korvausta. Yksityisten rannanomistajien laskennalliset korvaukset ovat pienet, joten hakija on esittänyt korvattavaksi kiinteistöille 286-449-2-1015, 286-449-2-1052 ja 286-430-3-125 kullekin x euroa.

Intressivertailussa pysyvästi rakenteiden alle jäävien alueiden laskennallisissa korvauksissa ei ole otettu huomioon vesilain 1,5-kerrointa. Laskennalliset haitat ja vahingot ovat tällöin x euroa.

Hankkeen toteuttamiskustannukset mukaisesti ilman arvonlisäveroa yhteensä noin x euroa.

Tarkkailu

Työnaikainen tarkkailu on työn lyhytaikaisuudesta johtuen hakijan mukaan tarpeetonta.

Vedenkorkeuden seuranta jatketaan nykyisistä Haukkajärven asteikoista, kunnes keskivedenkorkeuden voidaan todeta pysyneen entisellään.

Kalatalousseuranta ei ole hakijan mukaan tarpeen, koska kalastolle ja kalataloudella hankkeesta on ainoastaan hyötyä. Pohjapato on luonnonmukainen, minkä vuoksi se ei estä tai vaikeuta kalankulkua.

Hakijan esitys ratkaisuksi ja lupamääräyksiksi

Viipurin läänin maaherran 26.10.1933 antaman Tirvan-, Kepsu-, Haukkaynnä muiden järvien laskemista koskevan päätöksen, jonka Korkein hallinto-oikeus on 12.10.1934 antamallaan päätöksellä pysyttänyt ja jonka Itä-Suomen vesioikeus on 16.5.1985 muuttanut, lupaehto 2) kumotaan, kun jäljempänä esitettyjen lupaehtojen mukaiset rakenteet ja toimenpiteet on tehty.

1. Jyrääkosken pohjapadon rakentaminen saadaan tehdä hakemussuunnitelman liitteenä olevien 24.1.2014 päivättyjen piirustusten

- Jyrääkosken pohjapato, Suunnitelmakartta
- Jyrääkosken pohjapato, Asemapiirustus
- Jyrääkosken pohjapato, Leikkaukset A-A, B-B ja C-C

osoittamalla sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla. Pohjapatoon saadaan tehdä pieniä muutoksia Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla, siten ettei muutoksilla aiheuteta haittaa tai vahinkoa ulkopuolisille.

Jyrääkosken säännöstelypadon luukkujen poiston jälkeen aukkojen alavirran puolta saadaan tarvittaessa kivetä kalankulun helpottamiseksi siten, ettei kiveys vaikuta heikentävästi aukkojen purkautumiseen.

Työnaikainen ohijuoksutus on oltava jatkuvaa ja aina vähintään 1 m³/s tai tulovirtaaman ollessa tätä pienempi, vähintään tulovirtaama.

Luvan saajalle myönnetään pysyvä käyttöoikeus pysyvästi pohjapadon rakentamisen seurauksena pysyvästi rakenteiden alle jääviin alueisiin. Käyttöoikeus koskee seuraavia kiinteistöjä:

Kiinteistötunnus	Pinta-ala m ²
286-449-876-6	2 120
286-449-2-1015	91
286-449-2-1052	1 800
286-876-7-1	361
286-430-3-125	965

Alueet on rajattu hakemuksen liitteenä olevaan piirustukseen " Jyrääkosken pohjapato, Asemapiirustus".

Luvan saajalla on oikeus kulkea kiinteistöjen 286-430-3-125, 286-876-7-1 ja 286-449-2-1052 kautta pohjapadon rakentamista, huoltoa ja korjausta varten. Töiden aikaiset vahingot arvioidaan heti töiden jälkeen ja korvataan välittömästi.

Kaikki korkeudet on verrattava valtakunnalliseen N_{60} -korkeustasoon.

2. Työt on suoritettava siten, ettei niistä aiheudu sellaista veden samentumista tai muuta vahingollista seurausta, joka kohtuullisin kustannuksin on estettävissä ja ettei työn aikana vesiliikennettä vaikeuteta enempää, kuin tarkoitetun tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä. Työt on suoritettava niin, että veden samentumisesta kalastukselle ja kalastolle sekä rannan käytölle mahdollisesti aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäiseksi.

3. Luvan saajan on luettava Haukkajärven nykyistä vedenkorkeusasteikkoa päivittäin, kunnes voidaan todeta keskivedenkorkeuden olevan suunnittelun mukainen. Mittaustulokset toimitetaan Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden välein.

4. Mikäli päätöksessä tarkoitetuista töistä tai toimenpiteistä aiheutuu sellainen vahinko, haitta tai muu edunmenetyks, jota päätöstä annettaessa ei ole edellytetty ja josta luvan haltija on vesilain säännösten mukaan vastuussa, eikä siitä sovita, voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun niin vaatiessa asianomainen viranomaisena saattaa asian lupapäätöksen lainvoiman estämättä aluehallintoviraston käsiteltäväksi siinä järjestyksessä kuin hakemusasioista on vesilaissa säädetty.

5. Luvan haltijan on huolehdittava Jyrääkosken pohjapadon ja säännöstepadon rakenteiden kunnossapidosta.

6. Luvan haltijan on maksettava Jyrääkosken pohjapadon rakenteiden alle jäävistä maa-alueista kertakaikkinen korvaus seuraaville kiinteistöille:

Omistajat

Korvaus (euroa)

Taulukon tiedot on poistettu tämän päätöksen www-versiosta tietosuojan vuoksi

Korvaus on maksettava ennen vahinkoa aiheuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä (eräpäivä). Eräpäivän jälkeiseltä ajalta on korvaukselle maksettava vuotuista viivästyskorkoa, joka on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko.

7. Töiden aloittamisesta on ennakolta ilmoitettava Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Kouvolan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

8. Tässä päätöksessä tarkoitettut työt on suoritettava viiden (5) vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Töiden valmistumisesta on ilmoitettava kirjallisesti Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa töiden päätymisestä lukien.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Kouvolan kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 25.5.2015. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 24.4.2015 Kouvolan Sanomat -lehdessä.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Kaakkois-Suomen ja Hämeen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueilta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Kouvolan kaupungilta.

LAUSUNNOT

1) Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että hankkeeseen kuuluvat työt tulee suorittaa aiheuttaen mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä vesialueelle ja sen käytölle. Vesialueella tapahtuvat ja muut samennusta aiheuttavat työt tulee suorittaa virkistyskauden ulkopuolella 1.8–30.5 välisenä aikana. Työmenetelmien tulee olla mahdollisimman vähän veden samentumista aiheuttavia. Työn aikana alapuolisessa uomassa on toteuduttava jatkuva ja vähintään nykyisen luvan mukaisen minimivirtaus.

Hankkeen vesistö-rakennustöiden vaikutuksia veden laatuun tulee tarkkailla. Luvan saajan tulee laatia vesistö-tarkkailuohjelma ja toimittaa se vähintään kolme kuukautta ennen työn aloittamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle. Vesistö-tarkkailusta on tehtävä yhteenveto ja toimitettava yhteenveto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Nykyinen säännöstelypato on purettava luonnollisen pohjan tasoon. Purkujätteet on kuljetettava luvalliseen paikkaan sekä poistettava vesistöstä ja rannoilta kaikki rakennusjätteet. Täyttöihin ja pohjapatoon käytettävän materiaalin on täytettävä puhtaalle maa- ja kiviainekselle asetetut laatuvaatimukset. Pohjapato on tehtävä tiiviiksi, ettei se vuoda vähävetisenä aikana ja viimeisteltävä siten, että se kestää vedenvirtauksen vaikutuksen ja on yleisilmeeltään siisti ja ympäristöönsä soveltuva. Työalue ym. rakenteet ympäristöineen on siistittävä ja viimeisteltävä ympäristöön soveltuvaksi ja viimeistelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Luvan saajan on pidettävä pohjapato ja muut rakenteet kunnossa. Kunnossapitotyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa vesistölle ja sen muulle käytölle. Luvan saajan on rakennettava jatkuvatoiminen vedenkorkeusmittari ja seurattava Karhulanjärven vedenkorkeuksia automaattisella vedenkorkeusmittarilla ja tulokset on toimitettava Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäris-

tökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle. Vedenkorkeuksia on seurattava vähintään kymmenen vuoden ajan. Mittari tulee asettaa toimintavalmiuteen hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista. Lisäksi Karhulanjärven rannalle on rakennettava helposti päästävään paikkaan niin sanottu yleisövedenkorkeusasteikko.

Patorakenteisiin, alapuolisiin luiskiin, kalojen kulkua varten tehtäviin rakenteisiin ja kynnyksiin voidaan tarvittaessa tehdä Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymiä vähäisiä muutoksia.

Töiden aloittamisesta ja valmistumisesta on ilmoitettava kirjallisesti Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Hanke ei vaikeuta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitotuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden toteuttamista.

2) Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on patoturvallisuusviranomaisena antamassaan lausunnossa todennut, että Jyräänkosken säännöstelypato ei ole luokiteltu pato eikä patoturvallisuusviranomaisella ole aihetta epäillä, että patoa olisi tarvetta luokitella.

Työn toteuttamiselle ei ole estettä. Työn toteutuksessa on otettava huomioon, että myös luokittelemattomia patoja koskee patoturvallisuuslain 15 §:ssä tarkoitettu kunnossapitovelvoite, jonka mukaan padon omistaja on velvollinen pitämään padon sellaisessa kunnossa, että se toimii suunnitellulla tavalla ja on turvallinen. Lisäksi luokittelemattomiin patoihin sovelletaan patoturvallisuuslain säännöksiä padon käytöstä, onnettomuuksien ehkäisemisestä ja näiden säännösten valvonnasta.

3) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen katalousviranomaisen on ilmoittanut, ettei se anna asiasta lausuntoa.

4) Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna asiasta lausuntoa.

MUISTUTUS

5) AA (Heikinranta 286-449-2-445) on kertonut omistavansa vapaa-ajan asunnon Haukkajärven rantakiinteistöllä ja seuranneensa vedenpinnan vaihteluja yli viiden vuosikymmenen ajan. Neulapadon aikakautena pinnan korkeuden säätö oli hankalaa, mutta nykyisin käytössä oleva pato toimii. Viime aikoina padon hoito on parantunut paljon ja seuranta internetissä auttanut.

Hanke on hyvä, jos pohjapadolle on riittävästi tilaa. Hakemuksen mukainen nielun leventäminen 80 m:n väylää leventämällä on hyvä.

Koskelankoski Haukkajärven ja Karhulanjärven välissä on yhden metrin syvyinen kapeikko. Huolena on, aiheutuuko sen vuoksi tulvimista yläpuolel-

la ja onko padon nielu riittävä. Suunnitelman laskelmien ja mittausten mukaan tulos on kohtuullinen.

Muistuttaja on ihmetellyt vapaa-ajan asujien mahdollisuuksia saada korvauksia, jos tonttimaat soistuvat veden noustessa tontille pidemmäksi aikaa.

Muistuttaja on kummeksunut suhteellisen hyväkuntoisen padon romuttamisesta ja sitä, ettei olemassa olevaa patoa pystytä automatisoimaan. Tärkeänä pidetty kalaporras saadaan helposti rakennettua. Nykyisessä padossa se on tukittu.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on todennut **Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen 1)** lausunnosta, että Karhulanjärven vedenkorkeus tulisi määrätä mitattavaksi viiden vuoden ajan. Siinä ajassa voidaan todeta, toimiiko pohjapato suunnitellulla tavalla. Haukkajärnessä on pitkään jatkunut ja edelleen jatkuva seuranta, josta voidaan hyödyntää tarkasteltaessa padon toimivuutta.

Hakijalla ei ole ollut huomautettavaa **Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 2)** lausunnosta.

Hakija on todennut **AA:n 5)** muistutuksesta, että järjestely-yhteisö on yleisessä kokouksessaan päättänyt, että säännöstelypato muutetaan pohjapadoksi, jotta padon käytöstä voitaisiin luopua ja hoidon tarve vähenisi merkittävästi. Padon automatisoiminen ei poista tarvetta sen jatkuvalla hoidolle ja käytön valvomiselle. Patoa on hoidettu talkoovoimin, mutta vapaaehtoisia hoitajia ei juuri ole. Järjestely-yhteisöllä ei ole taloudellisia edellytyksiä ostaa säännöstelypadon käyttöä ulkopuolelta.

Pohjapadon mitoituksessa on otettu huomioon Haukkajärven ja Karhulanjärven välissä olevan Koskelankosken padotus. Hanke ei nosta tulvakorkeuksia Karhulanjärnessä tai Haukkajärnessä. Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon, että nykyisen luvan yläraja Haukkajärnessä on $N_{60} +62,40$ m, jonka ylittyessä luukkujen on oltava kokonaan auki.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Kepsu-, Haukka- ynnä muiden järvien järjestely-yhteisölle luvan pohjapadon rakentamiseen Jyräänkosken nykyisen säännöstelypadon tilalle Karhulanjärven luusuaan hakemukseen liitetyn 17.2.2014 päivätyn suunnitelman mukaisesti Kouvolan kaupungissa.

Vesilain 1 luvun 5 §:n mukainen maa- ja vesialueen raja pohjapadon rakentamisen jälkeen on Haukkajärvellä $N_{60} +61,83$ m ja Karhulanjärvellä $N_{60} +61,75$ m.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia määräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet ja toimenpiteet

1. Karhulanjärven luusuassa oleva Jyräänkosken säännöstelypato on purettava luonnollisen pohjan tasoon. Purkujätteet on toimitettava paikkaa, jolla on lupa ottaa vastaa kyseisenlaisia jätteitä.

2. Jyräänjoen uoma saadaan ruopata/kaivaa 24.1.2014 päivättyjen asemapiirustuksen (mittakaava 1:300) ja leikkauspiirustusten A–A, B–B ja C–C (mittakaava 1:100) mukaisesti. Uoman pohjan taso on noin $N_{60} +60,5$ m, jolloin vesisyvyys on vähintään metrin. Massojen määrä on enintään noin $2\,500\text{ m}^3$ ktr.

3. Karhulanjärven luusuaan saadaan rakentaa kiinteä pohjapato 24.1.2014 päivättyjen asemapiirustuksen (mittakaava 1:300) ja leikkauspiirustusten A–A, B–B ja C–C (mittakaava 1:100) mukaisesti.

Pohjapadon pituus on 80 m ja harjan leveys on kolme metriä. Padon harjan korkeus on tasolla $N_{60} +61,55$ m. Padossa on kaksi 0,25 m:n syvyistä alivirtaama-aukkoa (pohja $N_{60} +61,30$ m), joista itäisemmän aukon leveys on yksi metri ja läntisemmän leveys 0,8 m. Rantaluiskat nousevat harjan päistä kaltevuudessa 1:3 tasolle $N_{60} +62,20$ m ja siitä eteenpäin loivasti nykyiseen maanpintaan. Järven puoleisen luiskan kaltevuus on 1:3 tai loivempi. Alavirran puoleisen luiskan kaltevuus muuttuu länsirannalta kaltevuudesta 1:14 itärannalle kaltevuuteen 1:25. Pohjapadon alavirran puoleinen luiska on kivettävä siten, että kalannousu on mahdollista.

Pohjapatoon saadaan käyttää vain puhtaita maa- ja kiviaineksia.

Mikäli suunnitellut vedenkorkeudet poikkeavat merkittävästi suunnitelmasta esitetystä, tulee pohjapadon rakennetta muuttaa Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla siten, että suunnitellut vedenkorkeudet toteutuvat.

Töiden suorittaminen

4. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Vesialueen samennusta aiheuttavia töitä ei saa tehdä virkistyskaudella 1.6.–31.7. välisenä aikana.

5. Luvan saajalla on oikeus töiden suorittamisen aikana alentaa tilapäisesti vedenkorkeuksia.

6. Työnaikaisen ohijuoksutuksen on oltava jatkuvaa ja vähintään 1 m³/s tai tulovirtaaman ollessa sitä pienempi, vähintään tulovirtaaman suuruinen.

7. Töiden päätyttyä rakennustöiden jäljet on siistittävä ja saatettava työskentelyalueet asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Kunnossapito

8. Pohjapato on pidettävä asianmukaisessa kunnossa.

Korvaukset

9. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

10. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailut

11. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen työnaikaisia vesistövaikutuksia Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymällä tavalla. Esitys tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vähintään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista.

Tarkkailujen tulokset on toimitettava Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tiedot on pyydettyessä esitettävä niille, joiden oikeus tai etu voi olla tiedoista riippuvainen.

12. Luvan saajan on asennettava pohjapadon yläpuolelle jatkuvatoiminen vedenkorkeusmittari, jonka avulla Karhulanjärven vedenkorkeuksia on havainnoidava vähintään viiden vuoden ajan padon valmistumisen jälkeen. Vedenkorkeustiedot on toimitettava Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vedenkorkeusmittausaseman on oltava valmiina ennen töiden aloittamista ja vedenkorkeusseuranta on aloitettava ennen hankkeen rakentamistöiden aloittamista.

Lisäksi Karhulanjärven rannalle yleisölle helposti päästävään paikkaan on asennettava vedenkorkeusasteikko.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

13. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä ja hanke on toteutettava olennaisilta osin neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi uhalla, että lupa raukeaa.

Ilmoitukset

14. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.

15. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut

Hankkeen tarkoitus

Hankkeen ensisijaisena tavoitteena on elvyttää järvitaimenkantoja poistamalla nousuesteen merkittävimmiltä lisääntymisalueilta. Luonnonmukainen pohjapato mahdollistaa tulevaisuudessa kalankulun.

Nykyinen säännöstelypato vaatii toistuvia korjaus- ja huoltotoimia sekä säännöllistä manuaalista patoluukkujen säätöä. Toimenpiteet vaativat yhden henkilön kokoaikaista päivystystä. Lisäksi säännöstelypadon käytössä on ollut ongelmia ja säännöstelyrajoissa on tapahtunut lupaehtojen vastaisia vedenpinnan ylityksiä tai alituksia. Kiinteä pohjapato on käytännössä huoltovapaa ja päivystyksestä voidaan luopua. Lisäksi pohjapato tasaa vedenpinnan vaihteluita.

Hankkeen vaikutukset

Pohjapato on mitoitettu siten, ettei yläpuolisten järvien keskivedenkorkeus muutu nykyisestä eikä ylivedenkorkeus nouse. Keskivedenkorkeus pohjapadon rakentamisen jälkeen on laskelmien mukaan Haukkajärvellä $N_{60} +61,83$ m ja Karhulanjärvellä $N_{60} +61,75$ m. Pienillä virtaamilla Haukkajärven vedenkorkeus laskee hieman samoin kuin Karhulanjärven. Virtaamamuutokset eivät ole merkittäviä. Alivirtaama pienenee hieman havaitusta muuttuen virtaamasta $0,44 \text{ m}^3/\text{s}$ virtamaan $0,29 \text{ m}^3/\text{s}$.

Pohjapadon rakentamisen ja uoman leventämisen johdosta patoalueelle muodostuu uutta vesialuetta yhteensä $1\,345 \text{ m}^2$.

Padon rakentamisesta ja uoman ruoppauksesta aiheutuu vähäistä työnaikeista vesistön samentumista työkohteen alapuolisessa uomassa. Samentumishaittojen minimoimiseksi samentumista aiheuttavat työt on määrätty tehtäväksi virkistyskäyttökauden ulkopuolella.

Hankkeesta saatava hyöty

Jyräänjoen erityiskalastusalueelta myytävistä kalastusluvista arvioidaan saatavan $x-x$ euron vuotuisen tuoton. Rantakiinteistöjen kalas-

tuksen virkistyskäyttöarvon nousu nostaa 3–5 % rantakiinteistöjen arvoa. Mikäli kiinteistökohtainen hyöty arvioidaan rakentamattoman tontin arvonnousun mukaan, rantakiinteistöjen arvonnousu on yhteensä vähintään x euroa.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Jyräänkoskella syntyy laskennallista vahinkoa pohjapadon rakenteiden alle pysyvästi jääville alueille. Pysyvästi pohjapadon alle jäävää metsää ja vesialuetta on 5 337 m². Laskennalliset haitat ja vahingot ovat yhteensä x euroa. Hankkeen toteuttamiskustannukset mukaisesti ilman arvonnolisäveroa ovat yhteensä noin x euroa.

Vesienhoitosuunnitelma

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaan liitetyn Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelman Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueille vuosiksi 2016–2021 mukaan kalan kulkua helpottavilla toimenpiteillä tarkoitetaan rakenteita tai virtaamien muutoksia, joilla kalojen kulkumahdollisuutta vaellusesteiden ohi parannetaan. Parannusmenetelmiä ovat esimerkiksi vaellusesteiden poistot kuten pohjapadot. Vaellusesteiden poisto ja elinympäristökunnostukset ovat edelleen tärkeitä painopisteitä virtavesikunnostuksissa. Hanke edistää siten vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Käyttöoikeudet ja kulkuoikeudet sekä niihin liittyvät korvaukset

Pysyvää käyttöoikeutta pohjapadon rakenteiden alle jääviin maa- ja vesialueisiin ei ole tarpeen myöntää tässä päätöksessä, koska hakija on tehnyt kirjalliset sopimukset pohjapatoa varten tarvittavista pysyvistä käyttöoikeuksista asianomaisten kiinteistön omistajien ja yhteisiä vesialueita hallinnoivien osakaskuntien kanssa sekä sopinut käyttöoikeuksien korvaamisesta. Lisäksi hakija on sopinut kulkuoikeudesta pohjapadon rakentamista, huoltoa ja korjausta varten asianomaisten kiinteistöjen omistajan kanssa, minkä vuoksi kulkuoikeutta ei ole tarpeen myöntää tässä päätöksessä.

Intressivertailu

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Sovelletut säännökset Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 6, 7, 8, 10, 11 ja 18 §

Lausuntoihin ja muistutukseen vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa **Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen 1)** vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Aluehallintovirasto katsoo, että Karhulanjärven vedenkorkeuksien havainnointi vähintään vii-

den vuoden ajan padon valmistumisen jälkeen on riittävä aika pohjapadon toimivuuden selvittämiseksi.

Aluehallintovirasto ottaa **Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen patoturvallisuusviranomaisena** 2) esittämän vaatimuksen padon kunnossapidosta huomioon lupamääräyksessä 5.

Aluehallintovirasto toteaa **AA:n** 5) muistutuksesta, että luvan myöntämisen edellytykset pohjapadon rakentamiseksi ovat ratkaisun perusteluosasta ilmenevillä perusteilla olemassa.

KORVATTAVA LUPAMÄÄRÄYS

Tämä päätös korvaa pohjapadon valmistumisen ja käyttöönoton jälkeen Viipurin läänin maaherran 26.10.1933 antaman Tirvan-, Kepsu-, Haukkaynnä muiden järvien laskemista koskevan päätöksen, jota Itä-Suomen vesioikeus oli 16.5.1985 antamallaan päätöksellä nro 41/Va II/85 muuttanut, lupaehdon 2).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 12 060 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2014 ja 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan pohjapatoa, jolla padotetaan vesi- aluetta yli 4 km², koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 12 060 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Kepsu-, Haukka- ym. järvien järjestely-yhteisö
c/o BB
Karhunkyläntie 289
45100 KOUVOLA

Jäljennös päätöksestä

Kouvolan kaupunki
Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ patoturvallisuusviranomainen (sähköpostitse)

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ kalatalousviranomaisen / Kouvola (sähköpostitse)
Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Listan dpoESAVI-11725-2014 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallinto-
viraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kouvolan kaupungin
virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Kouvolan Sanomat -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Päivi Jaara

Anne Valjakka

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Päivi Jaara ja esitellyt ympäristölakimies Anne Valjakka.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **18.7.2016**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteissa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 110, 00521 Helsinki
puhelin:	(vaihde) 0295 016 000
fax:	09 6150 0533
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.